

COMPROMISOS QUE RETRATEN UN MOVIMENT

DESGRANEM ELS RESULTATS DE L'ENQUESTA SOBRE EL MAPA DE LA MILITÀNCIA DE L'ACO

Per Joan Manel Mayordomo i Joan Andreu Parra

UNA MICA D'HISTÒRIA

En les tres línies de treball del XII Consell: Missió, Comunitat i Espiritualitat, al primer curs 2023-2024 es va proposar un mitjà preferent per a tot el moviment ACO: el mapa de l'acció dels i de les militants a cada zona. L'objectiu és que sigui un mitjà que ens ajudi a prendre consciència dels nostres compromisos, que són molts i molt diversos; a compartir-los i socialitzar-los, traient-los de l'anonimat en què sovint es viuen; i a possibilitar contactes i accions entre els qui comparteixen compromisos.

Amb l'experiència prèvia d'algunes zones que ja havien començat a fer aquesta enquesta en cursos anteriors, es va oferir un model unificat per tal que cada militant la contestés al llarg de tot el curs. Com que al final del curs la resposta era inferior a la prevista es van enviar diversos recordatoris i, finalment, l'enquesta es va cloure el 31/12/2024.

En cursiva s'anotarà la comparació amb una enquesta semblant que es va fer el 2003, vint-i-un anys abans, els resultats de la qual es van recollir al Document d'ACO n. 11, "El retrat del moviment. Reflexions arran de l'enquesta realitzada entre els militants de l'ACO", publicat l'any 2003 i amb una anàlisi feta per un equip divers de militants, entre els quals alguns sociòlegs: <https://acocat.org/mediateca/el-retrat-del-moviment>

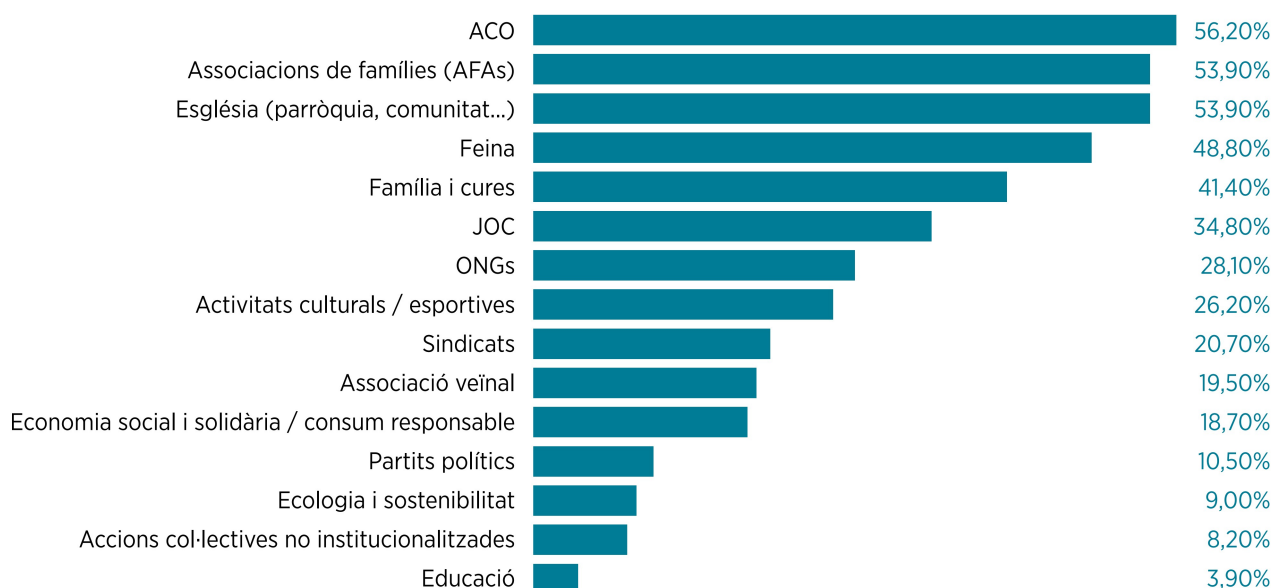
FITXA TÈCNICA

L'enquesta ha estat operativa durant un any i escaig (des de l'11/12/2023 fins al 31/12/2024). L'han contestat 256 militants dels 628 que té el moviment, equivalents al 41% de la militància, vuit punts per sota de l'enquesta del 2003. *2003: l'enquesta va estar operativa durant set mesos (des de l'octubre del 2002 fins a l'abril del 2003). Es van recollir 390 respostes dels 800 militants del moviment, equivalents al 49% de la militància.* Han contestat 150 dones (58%) i 106 homes (42%).

Distribució de respostes per zones i diòcesis

		N. militants	N. participants	% participants zona
Diòcesi d'Alacant	Alacant	6	0	0,00%
Diòcesi de Barcelona	Baix Llobregat	142	53	37,32%
	Besòs	91	34	37,36%
	Maresme	10	2	20,00%
	Nou Barris	52	16	30,77%
	Barcelona Nord	94	44	46,81%
Diòcesi de Còrdova	Còrdoba	20	8	40,00%
Diòcesi de Girona	Girona	16	4	25,00%
Diòcesi de Lleida	Lleida	19	10	52,63%
Diòcesi de Madrid	Madrid	15	5	33,33%
Diòcesi de Sant Feliu de Llobregat	Montserrat	56	22	39,29%
Diòcesi de Terrassa	Vallès Oc.	53	32	60,38%
	Vallès Or.	36	20	55,56%
Diòcesi de Vic	Vic	18	6	33,33%
TOTALS		628	256	40,76%

Pregunta 1: En quins àmbits d'acció tens o has tingut un compromís actiu?

S'observen creixements sensibles en les associacions de famílies a les escoles, que passa del 14,36% (2003) al 53,9% (2025) o en el compromís amb l'Església (que no inclou l'ACO), que passa del 36,15% (2003) al 53,9%.

El compromís en partits polítics està en línia amb el del 2003 (9,74%) i en sindicats baixa respecte al 2003 (37,95%).

L'àmbit de l'ecologia i la sostenibilitat també ha crescut, molt probablement per la sensibilització creixent pel que fa al deteriorament del planeta: 1,79% (2003) vs 9% (2025).

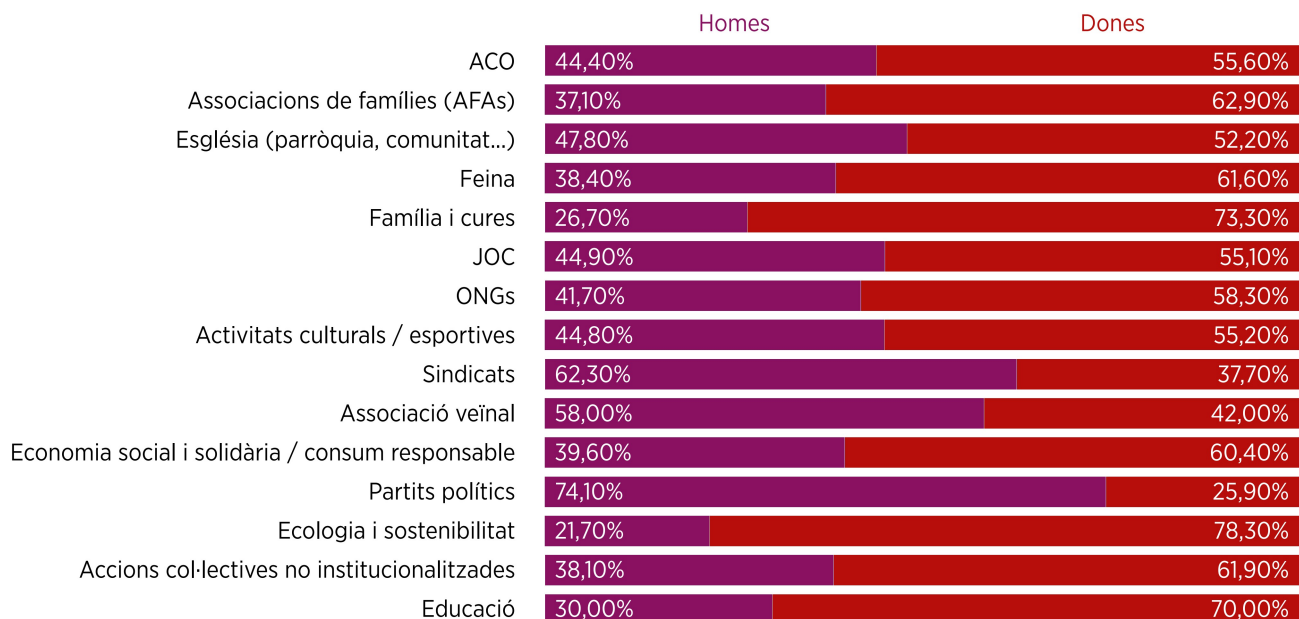
2003: Les 390 persones que han respost l'enquesta estan vinculades a 1.118 accions col·lectives de tota mena (deixant a part l'ACO mateixa), que hem intentat classificar en diversos apartats: cultural, església, esportiva, formació, participació ciutadana i solidaritat. A l'enquesta del 2025 surten 1.111 compromisos entre menys persones, 256: surt una mitjana de 4,33 (vs. 2,86 el 2003).

2003: En aquesta enquesta es preguntava per l'activitat sindical. A l'ACO el percentatge d'afiliació és actualment d'un 39,41 % entre els assalariats i d'un 37,95 % en el conjunt, tenint en compte que hi ha alguns jubilats i jubilades (27 persones) que continuen fidelment sindicats. Una dada significativa és el 51 % de militants que en un moment o altre han estat sindicats. Tot i que el 2025 no es pregunta directament per aquesta qüestió, sí que s'observa una progressiva desvinculació dels sindicats, amb només un 20,7% de militants compromesos actualment o en el passat (18 punts per sota).

2003: Potser és l'apartat que vam titular "de participació ciutadana" el que recull les activitats que l'ACO més ha promogut al llarg del temps (54,87% persones): les associacions de veïns, els partits polítics, els sindicats, les plataformes antiglobalització, les entitats per l'ecologia, per la promoció del feminisme i les relacionades amb el món escolar (associacions de mares i pares, consells escolars). Hi hem inclòs les associacions i col·legis professionals.

2003: Si fem una lectura positiva d'aquestes dades, s'hi nota l'eclisialitat de l'ACO, tot i l'actitud fortament crítica dels militants respecte a la institució eclesial com a tal, i la seva ferma voluntat d'evangelització, que es manifesta en el suport a la JOC i al MIJAC (gairebé un 11 % de militants), i a la mateixa dedicació a l'ACO, en què prop d'un centenar de militants tenen responsabilitats concretes, a més a més dels consiliaris. El 2025 puja el compromís amb la JOC fins al 34,8%, molt probablement per la manca de consiliaris preveres.

Diferències per sexe (resum)

Dones: tendeixen a aparèixer amb força en àmbits relacionats amb cures/estil de vida, associacions de famílies i activitats culturals / ONG.

Homes: estan relativament més presents en àmbits com sindicats, partits i alguns espais laborals més formals, encara que la presència en la majoria d'àmbits és mixta.

Diferències per franges d'edat (resum)

Àmbit	Freq	%	<40	%<40	40-54	%40-54	55-64	%55-64	65+	%65+
A l'ACO	144	56,2%	8	5,6%	40	27,8%	56	38,9%	40	27,8%
Associacions de famílies (AFA/APA/AMPA)	70	27,3%	3	4,3%	28	40,0%	25	35,7%	14	20,0%
Església (parròquia, comunitat...)	138	53,9%	3	2,2%	39	28,3%	53	38,4%	43	31,2%
A la feina	125	48,8%	9	7,2%	32	25,6%	51	40,8%	33	26,4%
Estil de vida / família / cures	210	82,0%	4	1,9%	32	15,2%	47	22,4%	23	11,0%
A la JOC	89	34,8%	9	10,1%	22	24,7%	27	30,3%	31	34,8%
ONG	72	28,1%	10	13,9%	16	22,2%	30	41,7%	16	22,2%
Activitats culturals / lúdiques / esportives	134	52,3%	10	7,5%	22	16,4%	24	17,9%	16	11,9%
Sindicats	53	20,7%	2	3,8%	12	22,6%	23	43,4%	16	30,2%
Associació veïnal	50	19,5%	1	2,0%	13	26,0%	21	42,0%	15	30,0%
Economia social i solidària / consum responsable	96	37,5%	3	3,1%	15	15,6%	22	22,9%	10	10,4%
Partits polítics	27	10,5%	1	3,7%	9	33,3%	10	37,0%	7	25,9%
Ecologia i sostenibilitat	23	9,0%	3	13,0%	8	34,8%	9	39,1%	3	13,0%
Accions col·lectives no institucionalitzades	21	8,2%	3	14,3%	6	28,6%	7	33,3%	5	23,8%
Educació	10	3,9%	1	10,0%	9	90,0%	0	0,0%	0	0,0%

- **<40 anys:** més concentració en la JOC, acció col·lectiva i activitats més vinculades a dinamisme juvenil i mobilització (també proporcional representació en ONG i ecologia).
- **40-54 i 55-64:** grups molt actius a l'ACO, associacions de famílies i en la implicació eclesial —aquestes franges aporten el gruix de les mencions en els principals àmbits.
- **65+:** manteniment de compromisos en àmbits tradicionals (església, ACO, associacions veïnals), mostrant continuïtat intergeneracional.

Pregunta 2: Escriu el nom de les institucions o entitats amb les quals col·labores o has col·laborat, indicant l'any que vas començar el teu compromís en cadascuna i si encara hi col·labores.

1. Principals tipus d'entitats esmentades

- Moviments i organitzacions de l'Església i pastoral: parròquies (moltes mencions), catequesi, ACO (Acció Catòlica Obrera), JOC/JOBAC, MIJAC, pastoral obrera.
2003: Per les enquestes s'endevina una alta participació en activitats parroquials de tota mena: catequesi, grups de pregària, acolliment de promesos, grups de revisió de vida que no són de l'ACO, litúrgia i animació de cants, pastoral de la salut. A part cal esmentar la participació en consells pastoral, arxiprestal o diocesà o en els consells laicals específicament obrers o no de les diòcesis, almenys a Catalunya i a Mallorca. A remarcar els grups de dones amb voluntat reivindicativa dins de l'Església, el Fòrum Oriol, el Fòrum Vida i Evangeli i, com és natural, la responsabilitat en els moviments germans: JOC i MIJAC.
- Sindicals i representació laboral: CCOO (molt freqüent), altres sindicats (UGT, CGT, USTEC, seccions diverses), delegats i comitès d'empresa.
2003: Quant al sindicat concret en què es milita, hi ha una clara majoria de CCOO, seguida a una certa distància per la USOC i, ja lluny, per la UGT.
- Associacions de famílies / AMPA / AFA: implicació en escoles i instituts (gestió, presidents/secretaris).
- Associacions veïnals i participació de barri: AAVV, comissions de festes, projectes locals.
- ONG i entitats socials: Càritas, Creu Roja, Intermón/Oxfam, Mans Unides, Metges sense Fronteres, Fundacions locals (La Vinya, Mambré, etc.).
- Moviments juvenils i d'esplai/educació en el lleure: escoltes, esplais, JOBAC, monitors.
- Cultura i corals: cors, grups musicals i activitats culturals locals.
- Ecologia i consum responsable / cooperatives: grups de consum, cooperatives (TocaTerra, Som Energia, Fiare, Coop57), xarxes d'economia social.
- Acció pacífica/justícia i solidaritat: Justícia i Pau, ACAT, plataformes anti-guerra i de drets humans, projectes d'ajuda internacional.
- Mentoria i acompanyament de persones migrants/refugiades: programes d'alfabetització, mentors, CCAR (Comissió Catalana d'Ajuda al Refugiat), Migra Studium.

2. Patrons temporals i intensitat del compromís

- Compromisos de llarga durada: molts participants indiquen vinculacions iniciades als anys 70–90 i encara actives (parròquia, ACO, sindicats, AMPA).
Períodes intermitents: algunes col·laboracions són puntuals o periòdiques (campanyes, accions puntuals, col·laboració econòmica).
- Renovació generacional: hi ha exemples d'activitat juvenil (JOC, esplais) en dècades passades que han derivat en responsabilitats adultes (consiliaris, responsables de zona, presidències).
- Augment d'entitats socials concretes en dècades recents: mentoria de refugiats (post 2015), projectes d'acollida i grups contra la pobresa s'han consolidat després de 2010.

3. Grau d'activitat actual

- Moltes respostes indiquen que l'activitat continua en l'actualitat (exemples explícits: «actualment hi col·laboro», «des de 2019 en actiu», «fins ara»).
- Altres indiquen cessaments o períodes d'inactivitat motivats per canvis laborals o de conciliació familiar.
- Hi ha una notable combinació d'activitat operativa (voluntariat, responsabilitats orgàniques) i sostenidora (aportacions econòmiques o suport puntual).

Pregunta: A banda de les professionals, quines altres habilitats tens i penses que són interessants per a compartir?

1. Habilitats personals i socials

- Escolta activa i empatia (molt recurrent).
- Acompanyament personal i espiritual, especialment amb persones vulnerables.
- Treball en equip, mediació i gestió de conflictes.
- Capacitat de diàleg, comunicació i relació interpersonal.
- Organització, responsabilitat i lideratge comunitari.
- Capacitat d'anàlisi, reflexió i síntesi.

2. Habilitats creatives i culturals

- Música: cantar, tocar instruments (guitarra, teclat, acordió, flauta), dirigir cants, coral.
- Arts plàstiques i manualitats: pintura, dibuix, bricolatge, costura, brodat, ganxet.
- Teatre, fotografia, vídeo i comunicació creativa.
- Escriptura: redacció, síntesi, correcció de textos, elaboració de reflexions.

3. Habilitats de dinamització i educació

- Organitzar i dinamitzar activitats, reunions, esdeveniments i grups.
- Experiència en lleure, monitoratge i activitats infantils i juvenils.
- Acompanyament en processos de creixement personal i de fe.
- Habilitats pedagògiques i de transmissió de coneixements.

4. Habilitats pràctiques o tècniques

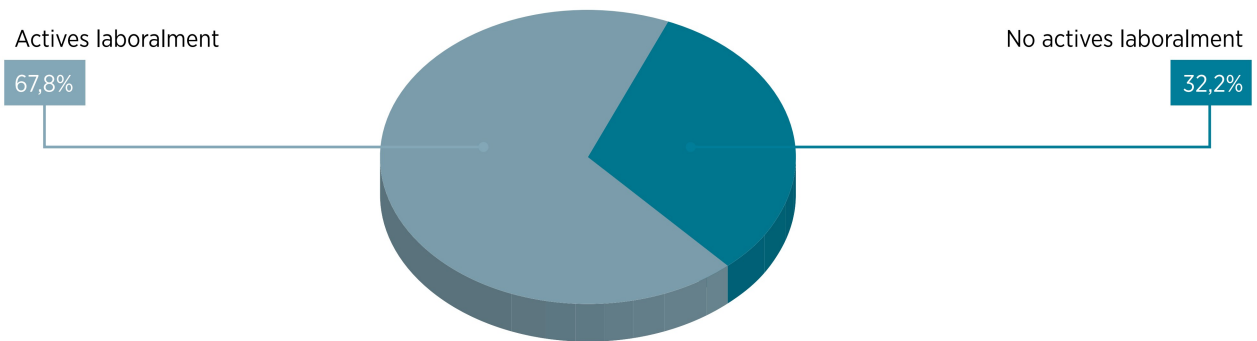
- Competències digitals i ús de tecnologies / xarxes socials.
- Gestió logística, organitzativa i administrativa.
- Cuina, nutrició i alimentació saludable.
- Coneixements ambientals i de natura.
- Habilitats diverses: bricolatge, soldadura, electricitat, mecànica, idiomes.

5. Compromís social i comunitari

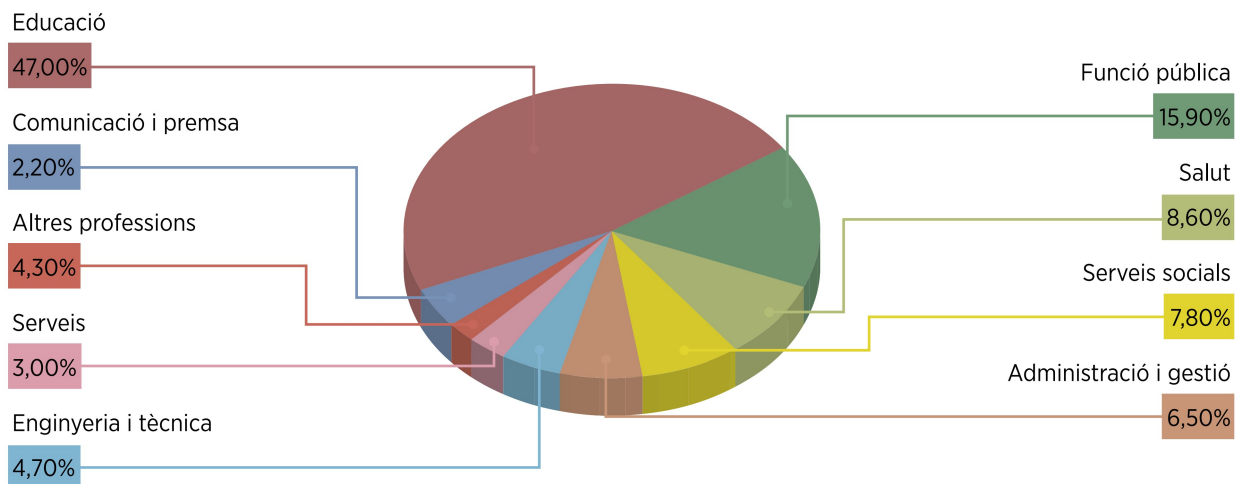
- Habilitats relacionades amb activisme social i drets humans.
- Participació veïnal i implicació en el barri.
- Solidaritat i vocació de servei.
- Experiència en gestió i coordinació en entitats socials.

Les respostes mostren un repertori molt ampli d'habilitats no professionals, especialment centrades en l'escolta activa, l'acompanyament, la comunicació i la capacitat d'organització. Destaquen també les competències creatives (música, manualitats, escriptura), la implicació en activitats educatives i comunitàries, i una forta sensibilitat social.

Pregunta: Concreta quina és la teva situació laboral. En quin àmbit professional treballes (si estàs en actiu) o has treballat (si ja estàs jubilat o jubilada)?

2003: El 97 % de militants en edat de treballar ho està fent. Únicament s'ha detectat un 3 % d'atur, que afecta especialment les persones més joves i les majors de 55 anys. Un 11 % de militants està jubilat. El nombre de jubilats el 2025 s'ha triplicat i denota l'envelliment del moviment.

2003: L'activitat de l'empresa on es treballa (o de la darrera on s'ha treballat en el cas dels jubilats) reflecteix que hi ha una clara voluntat de treball educatiu i de proximitat a les persones, amb un 53 % si sumem els àmbits d'ensenyament, salut i serveis socials. Això s'ha intensificat el 2025 amb un 63,4% (10 punts més). Hi ha un 17 % que es dedica a la indústria i a la construcció (actualment, cap dels enquestats). ■